

Fossilfria bränslen

- Kostnadsläge, tillgång och miljöprestanda

Elin Malmgren,
Mekanik och Maritima Vetenskaper
Chalmers Tekniska Högskola

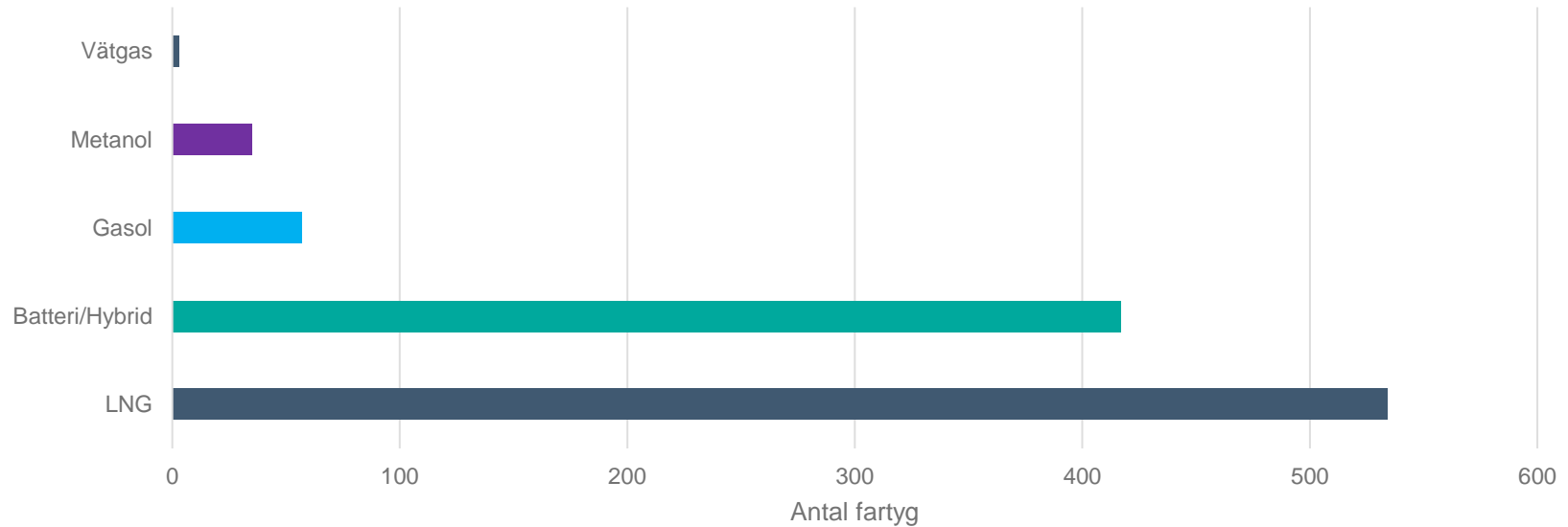
Sjöfarten

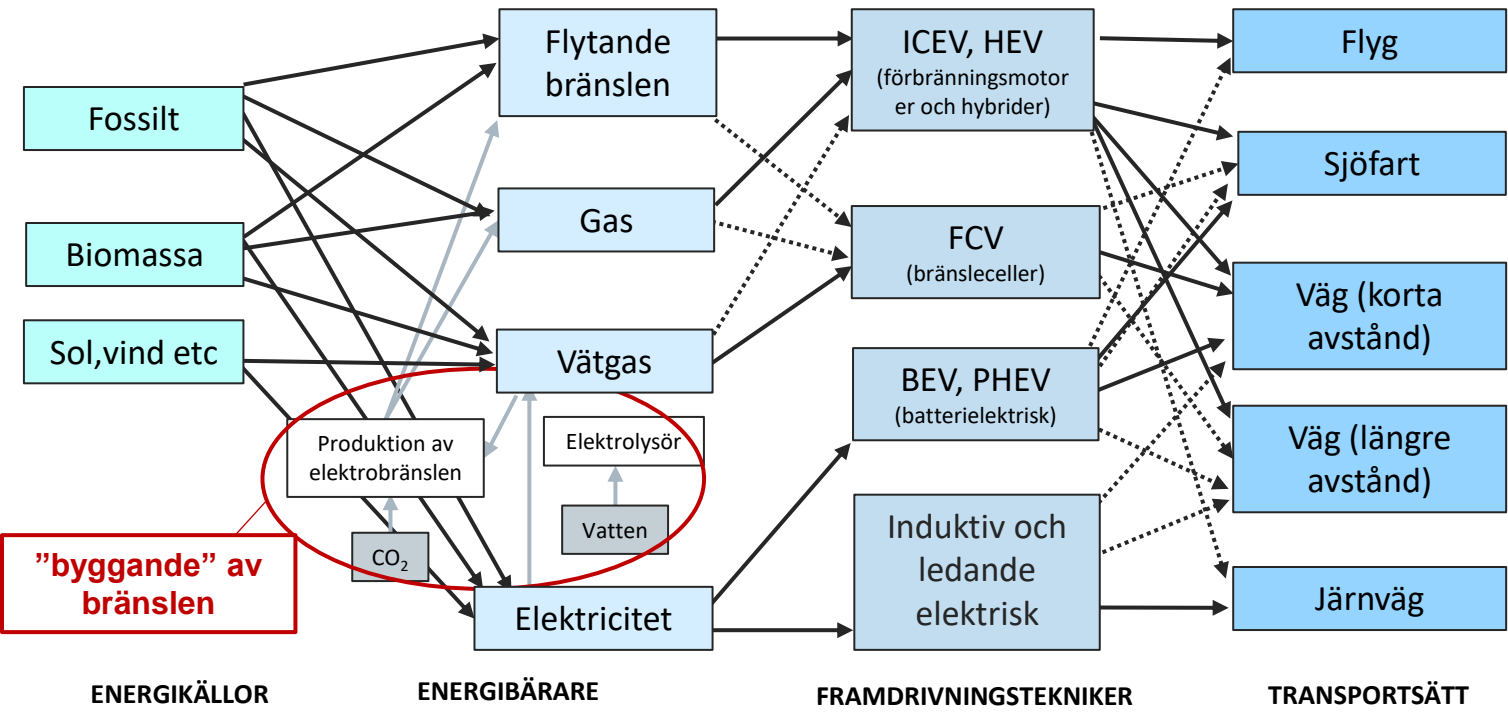
- Effektiv per lastenhet
- Många olika skeppstyper
- Alternativa bränslen inte vanligt
  - Första försöken med metanol gjordes 2013

Alternativa bränslen i beställningsboken 2022

Framtidens transportbränslen

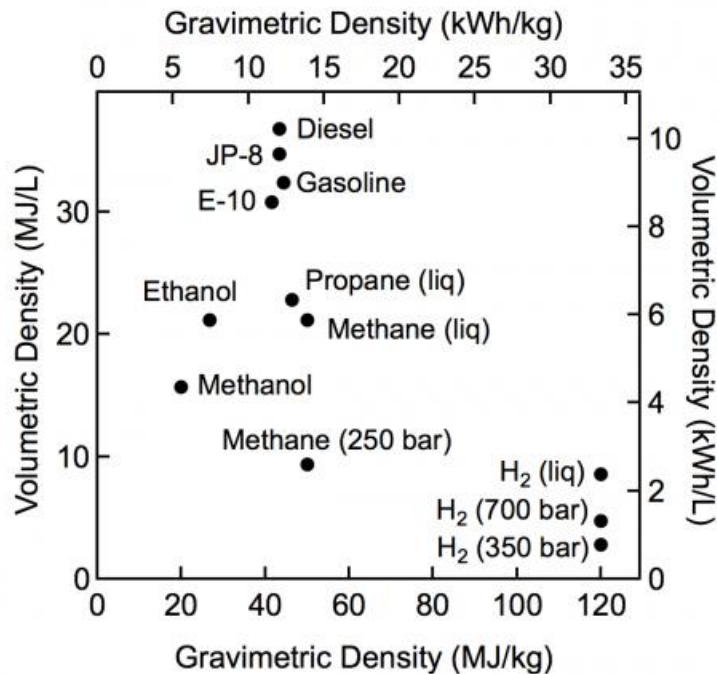
ENERGIKÄLLOR

ENERGI BÄRARE

FRAMDRIVNINGSTEKNIKER

TRANSPORTSÄTT

Volym och viktkrav för olika bränslen

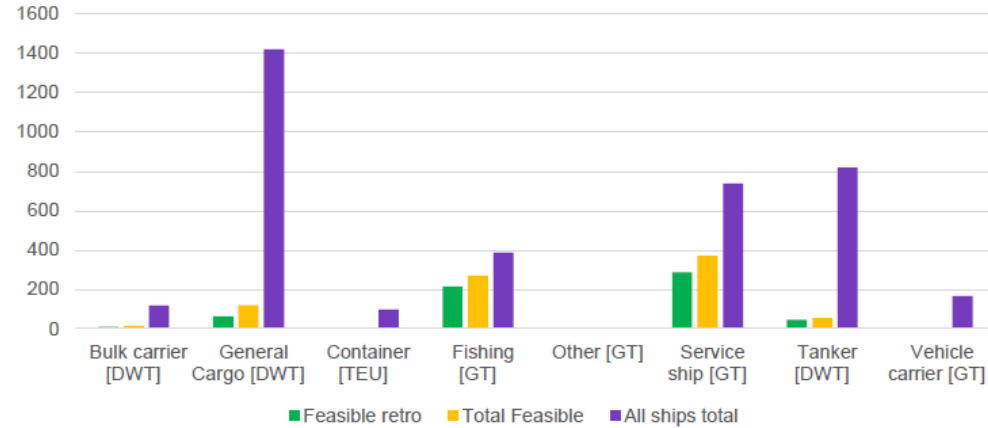
Låg värde på kWh/liter betyder behov av större volym av bränsletank om man ska köra lika långt mellan varje tankning/bunkring.

Flytande vätgas behöver ungefär 5 gånger så stor tank och komprimerad vätgas ungefär 10 gånger så stor tank.

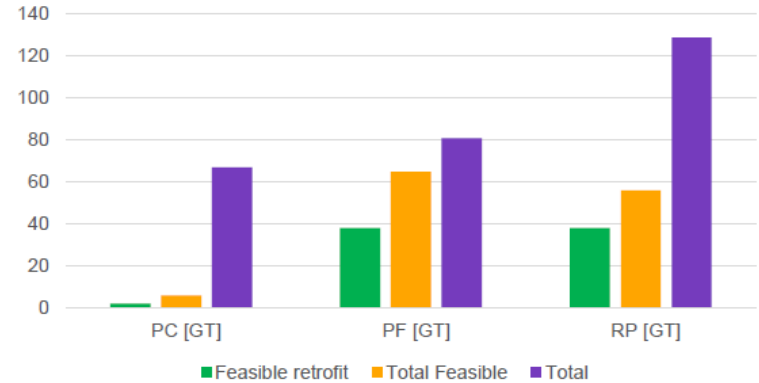
Gränsen för eldrift

- Turlängd
- Laddningsbehov

Andel möjliga godsartyg

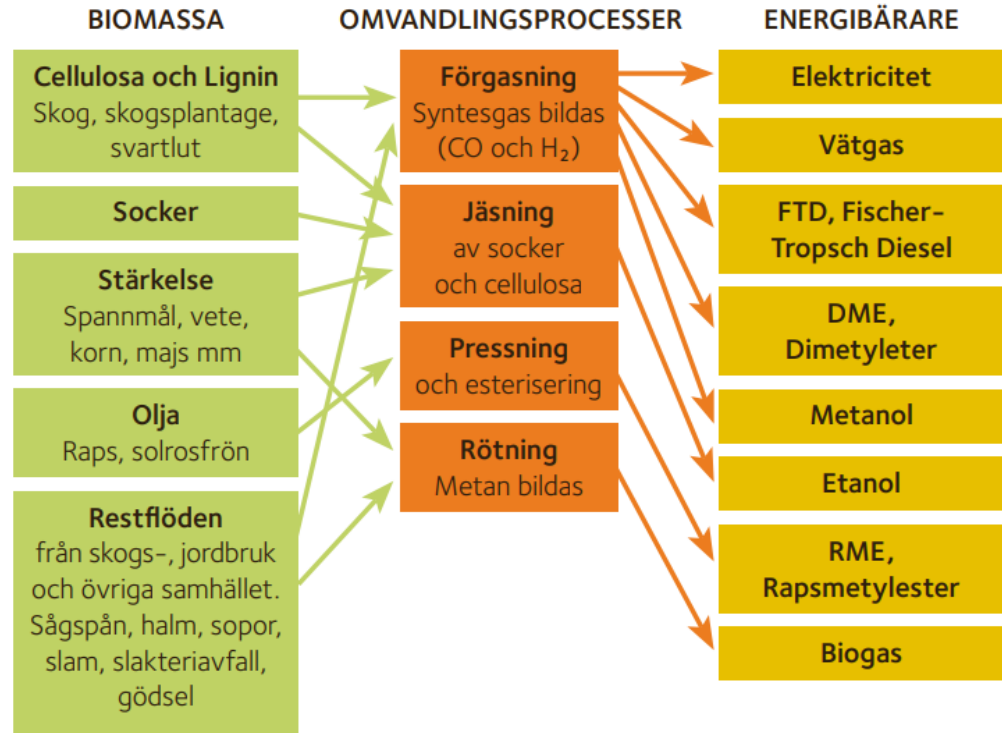
Andel möjliga passagerarfartyg

Biobränslen

Biomassa baserade bränslen

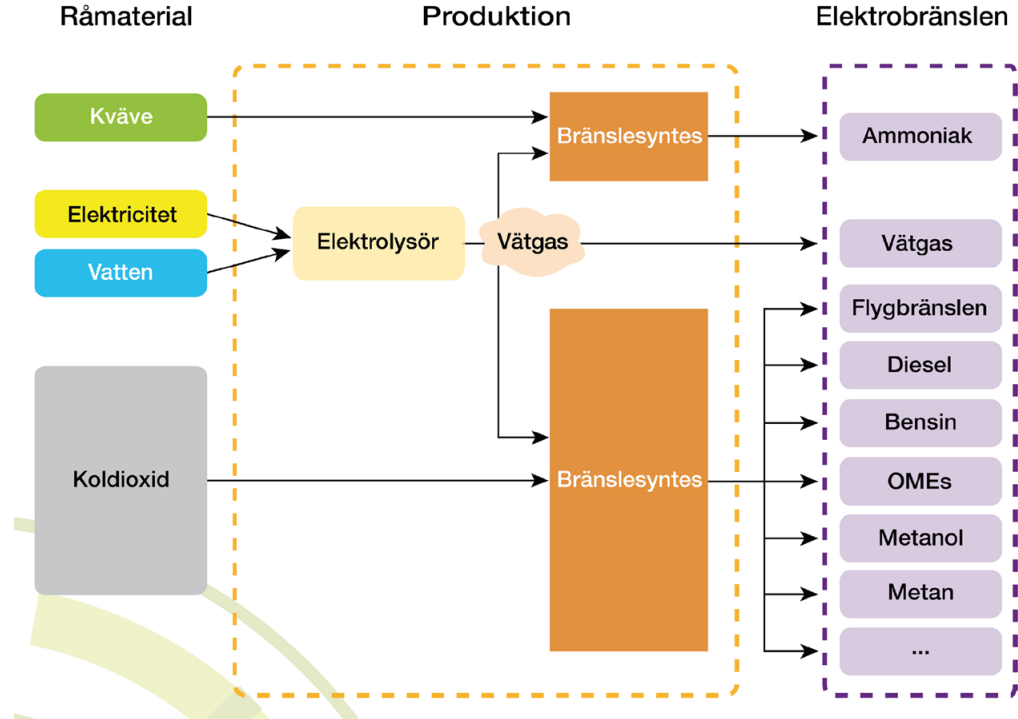
- Beroende av förnyelsebar biomassa
- Landanvändning, stödprocesser etc essentiella

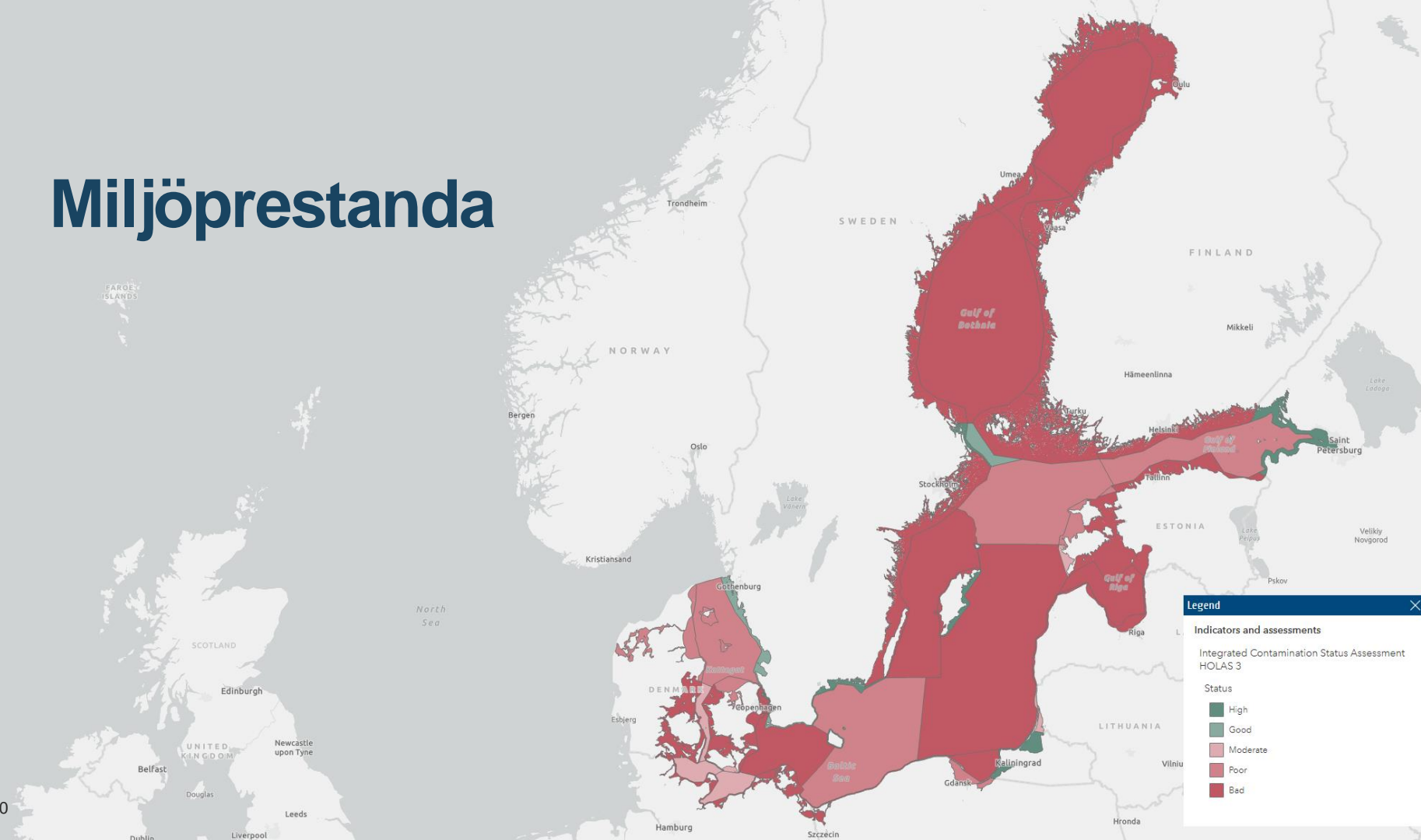

Elektrobränslen

- Samlingsnamn för drivmedel och kemikalier gjorda av el, vatten och koldioxid eller kväve
- Beroende av elektricitet

Miljöprestanda

Legend [X]

Indicators and assessments
Integrated Contamination Status Assessment
HOLAS 3

Status

- High
- Good
- Moderate
- Poor
- Bad

Miljöpåverkan från olika bränslen

Luftföroreningar

Ljudföroreningar

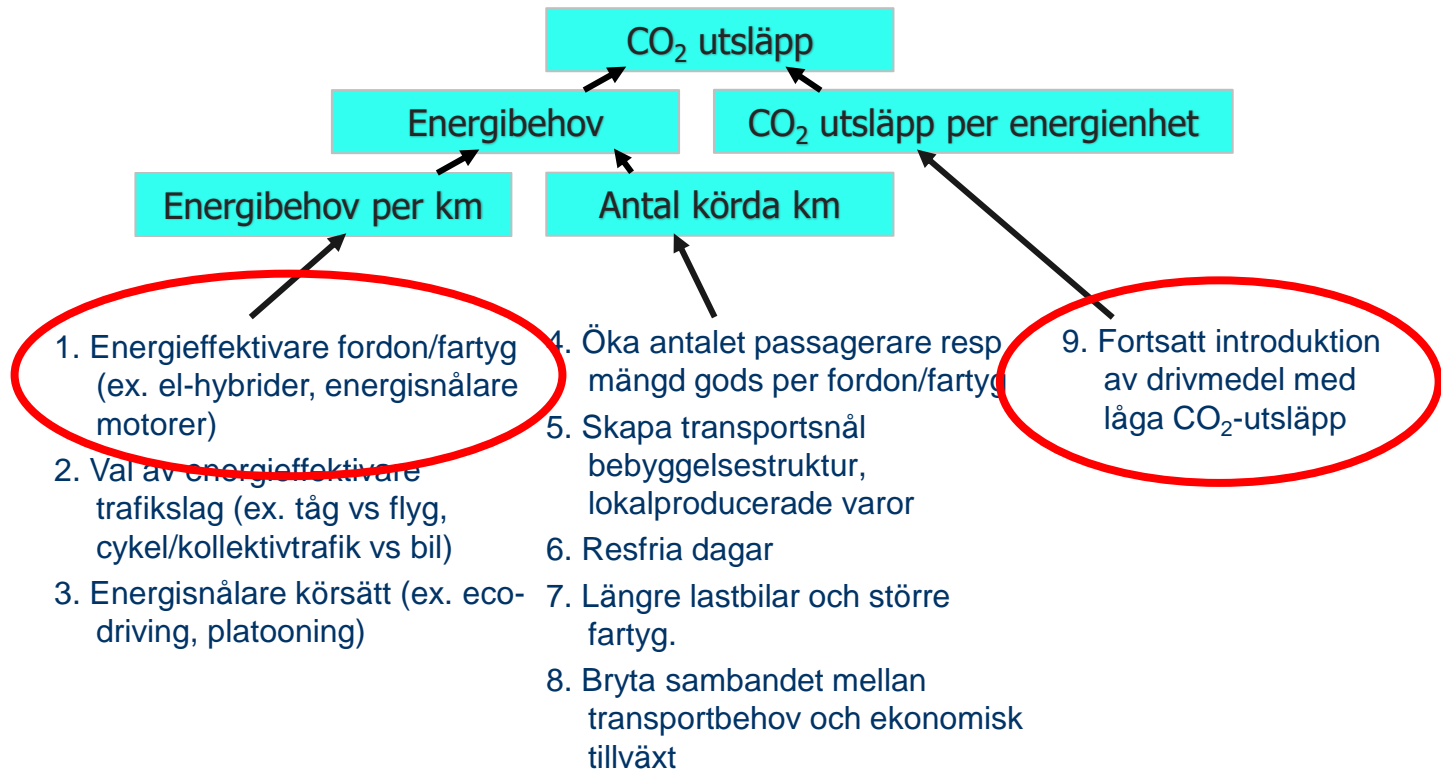
Fysiska
miljöförändringar

Giftiga ämnen

Några utsläpp att ha koll på

- Svavel (SO_x)
- Kväveoxider (NO_x)
- Metaller
- Växthusgaser

Koldioxidutsläpp från transportsektorn kan minskas utifrån 3 olika angreppssätt

Klimat effekt från olika bränslen

Beror på mer än vad som är i tanken

Biobränslen är begränsade av mängden biomassa

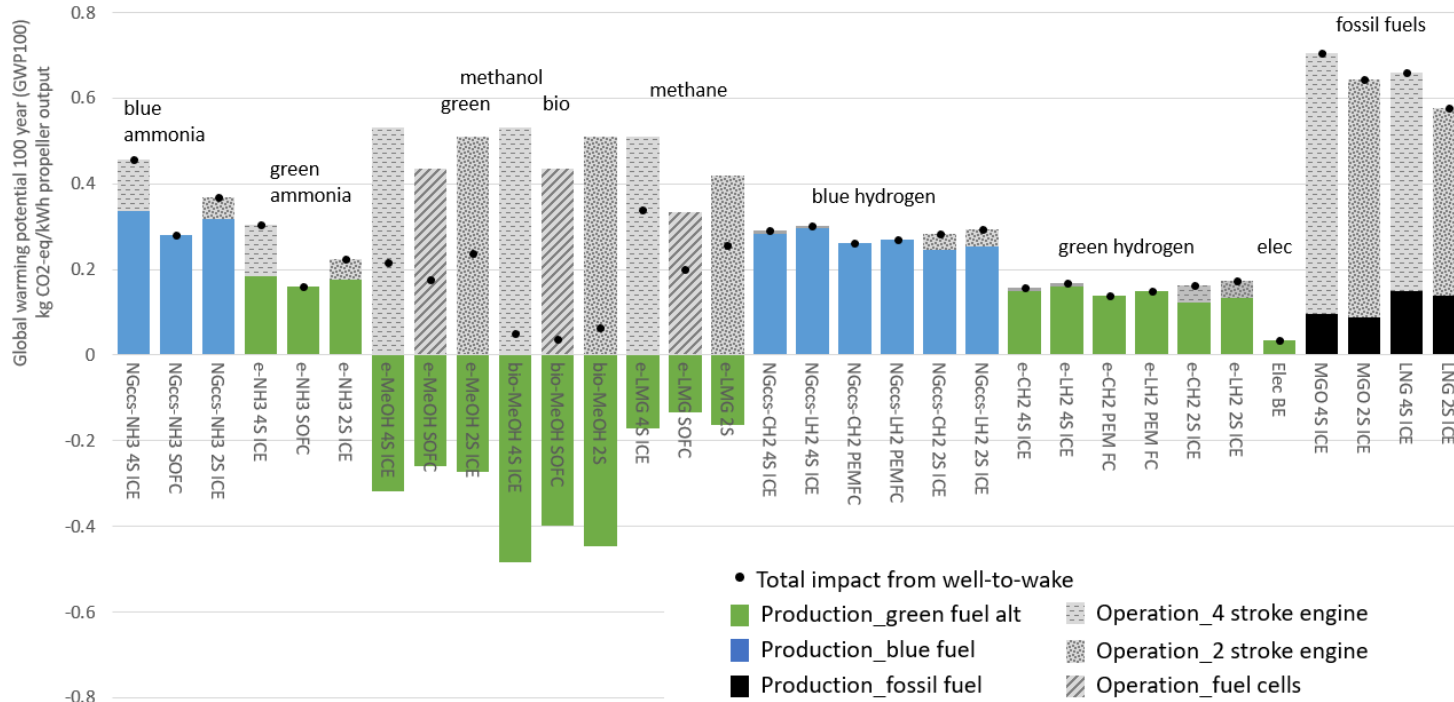

Ökad elanvändning kräver ökad produktion

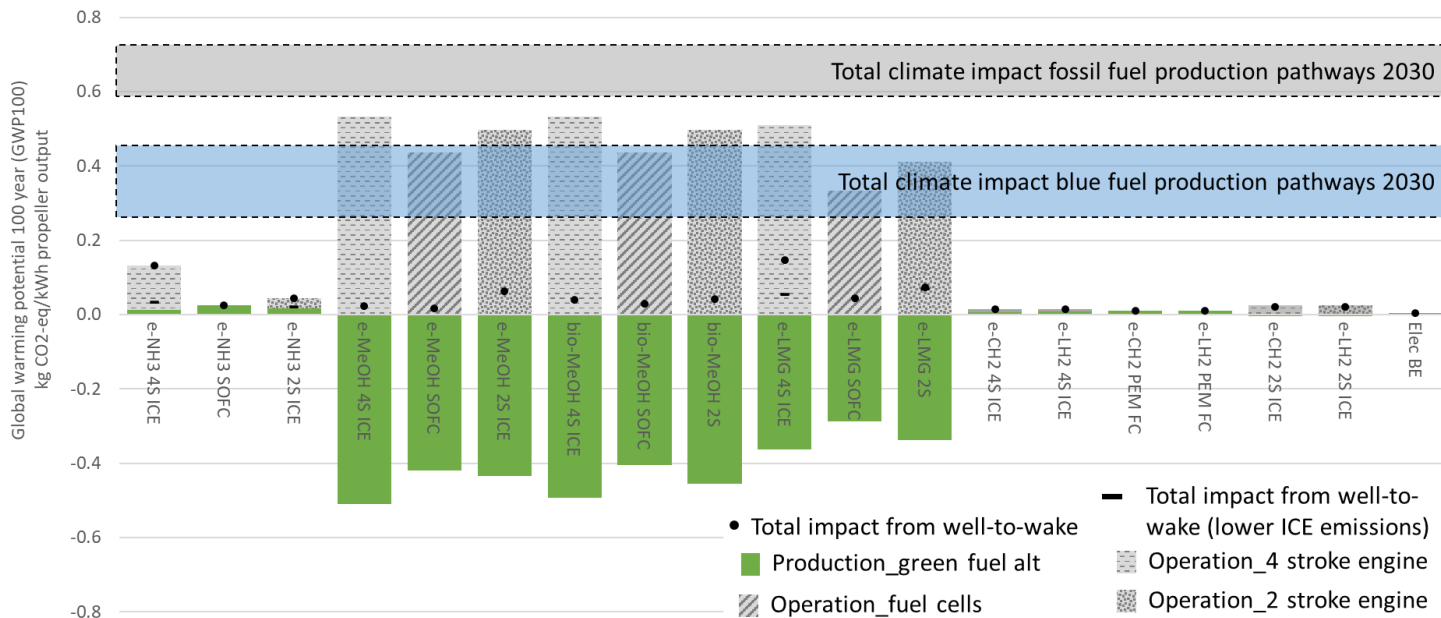

Mer komplicerade bränslen kräver mer energi in

Resultat från livscykelanalys

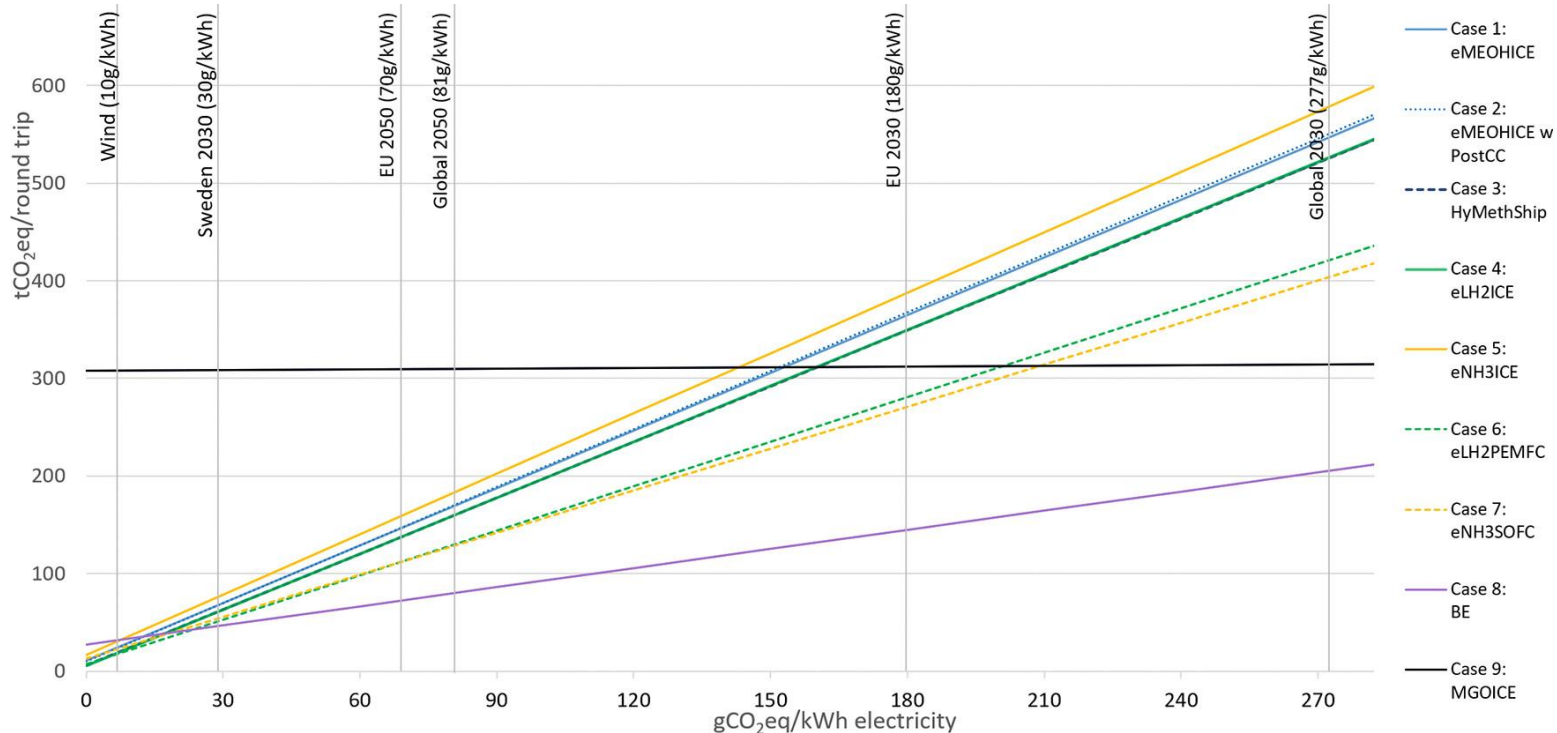

Klimatpåverkan 2050

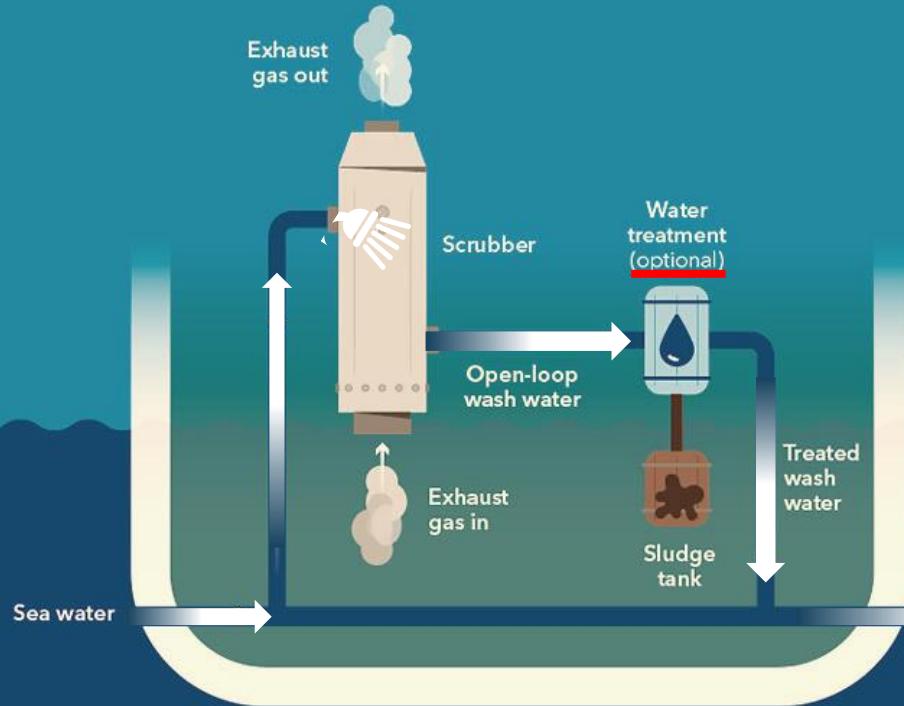

Climate impact and electricity mix

How a scrubber works

Recipe
Low pH
Metals
PAHs

Like mixing a
toxic cocktail

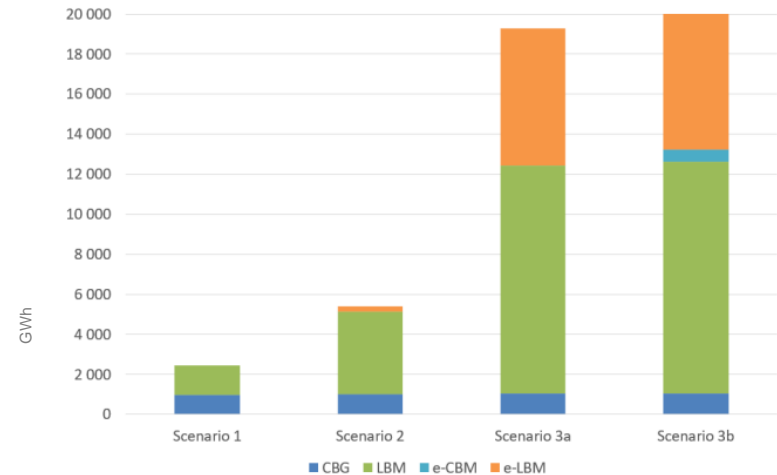
<https://www.dnvgl.com/expert-story/maritime-impact/Scrubbers-at-a-glance.html>

A. Lunde Hermansson, 2022, Navigating towards environmental impact assessment of shipping

Tillgång

- Fossilfria bränslen är mindre tillgängliga
- Olika hamnar erbjuder olika bränslen
  - Samarbeten och kommunikation viktigt
- Efterfrågan är idag låg
- Hög produktionskapacitet är möjligt
- Kostnaden absolut högre

Produktionsscenarion för biogas 2045

K Jivén et. al., (2022), [Can LNG be replaced with Liquid Bio-Methane \(LBM\) in shipping?](#)

Exempel på elektroproduktion idag

THE SHUNLI CO₂ -TO-METHANOL PLANT

<https://www.landsvirkjun.com/news/turning-emissions-into-green-methanol>

GEORGE OLAH RENEWABLE METHANOL PLANT

Planer på ny produktion

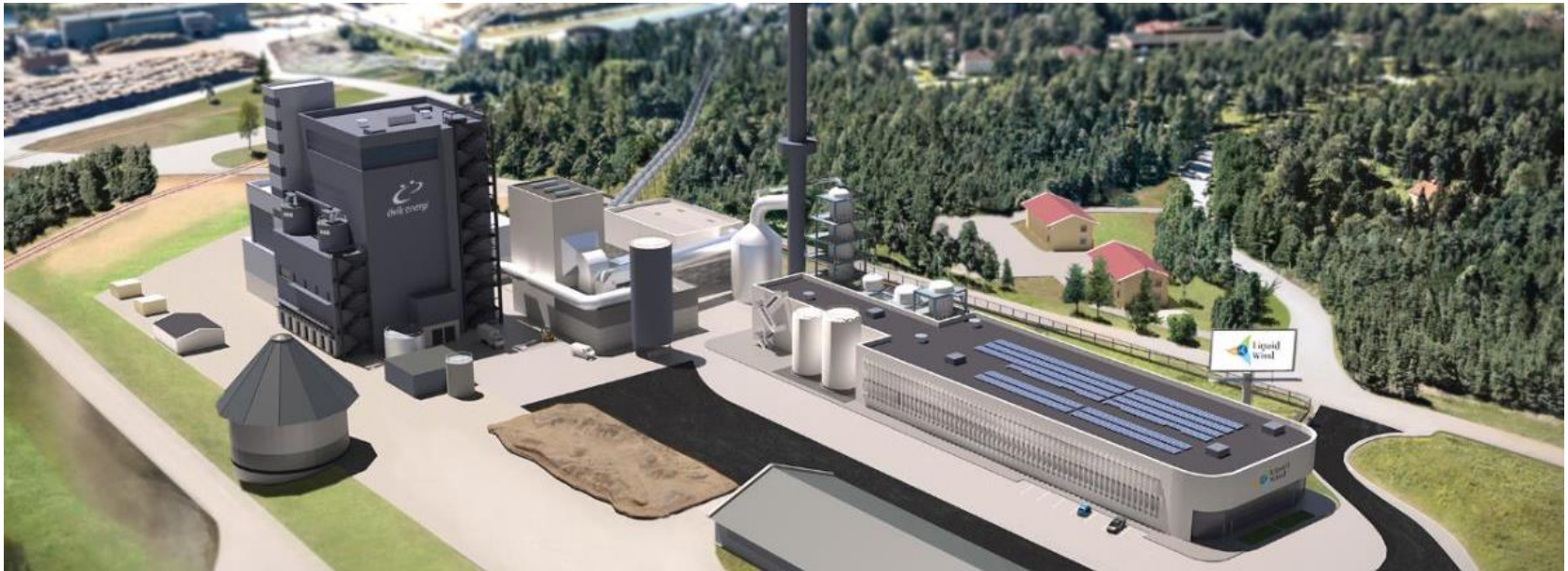

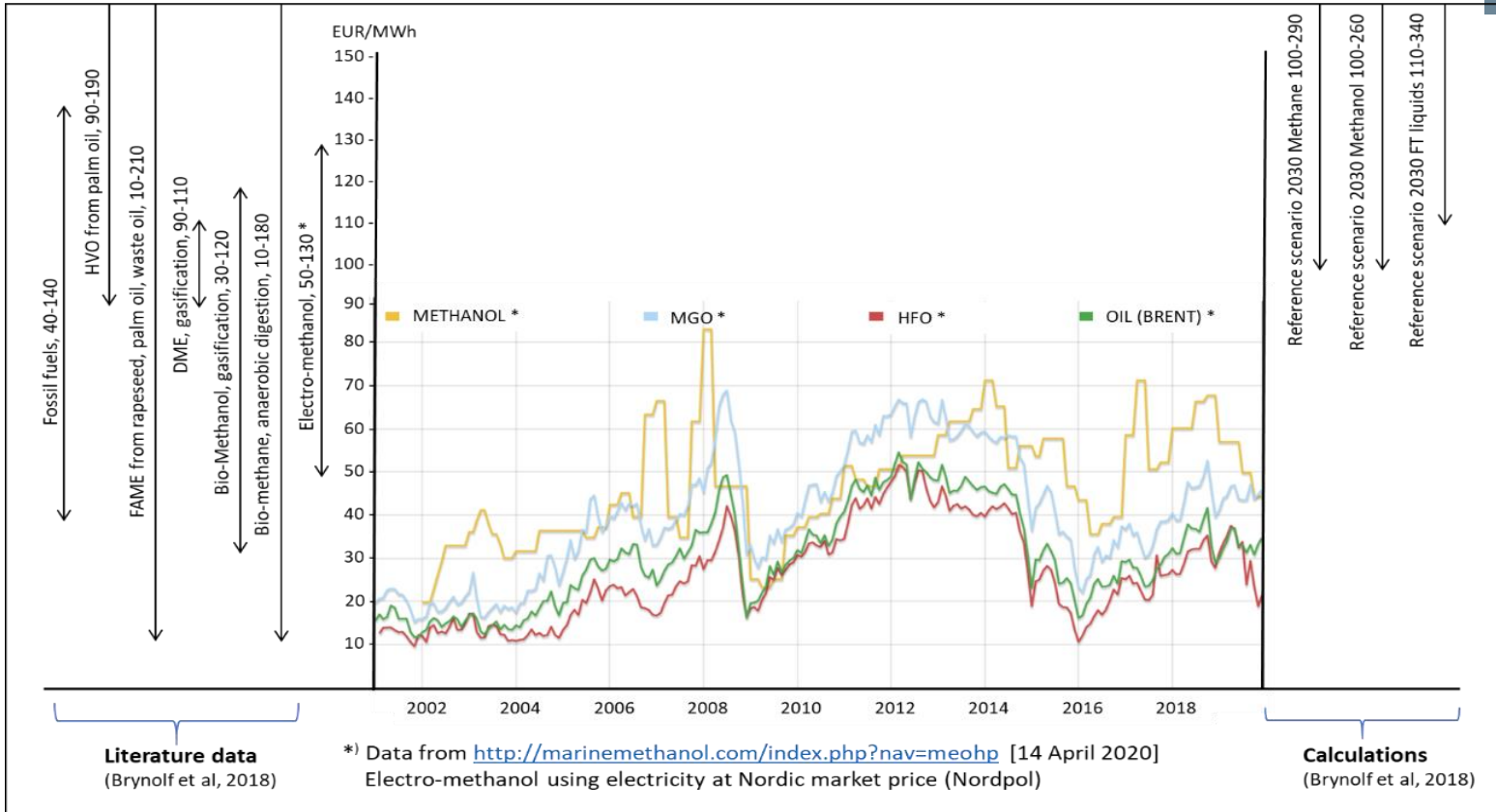
Illustration FlagshipONE by Liquid Wind and Ørsted

Kostnadsläget

Det kommer kosta.

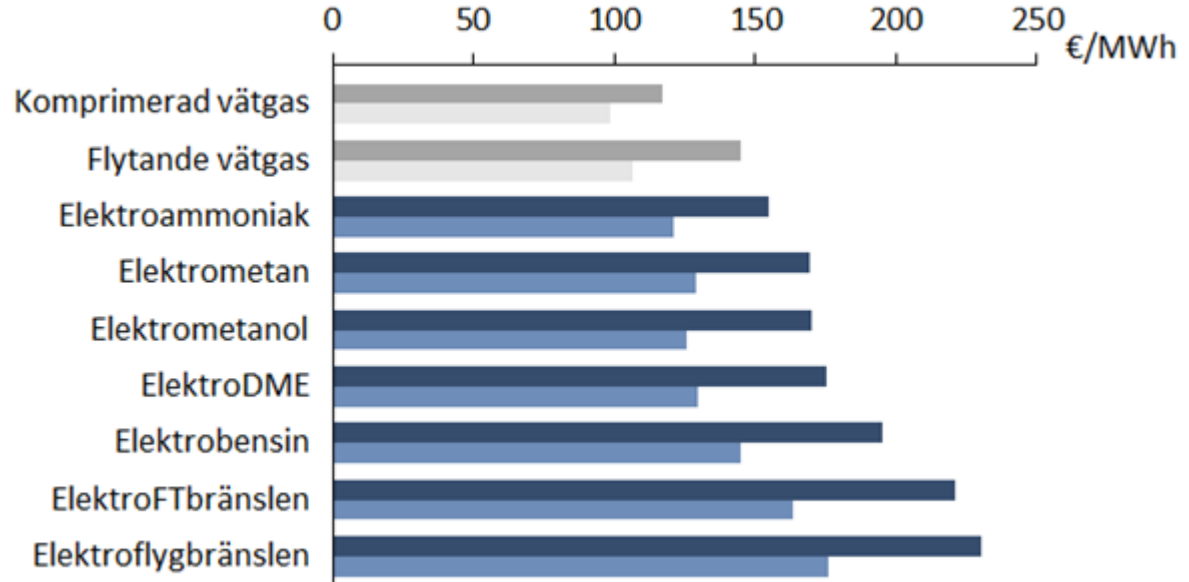
Kostnaden

Kostnaden

Beräkningsexempel på kostnader

- Mörkstapel – i närtid
- Ljusare stapel – på långs sikt
- Bränsle-distributionskostnader inte inkluderade

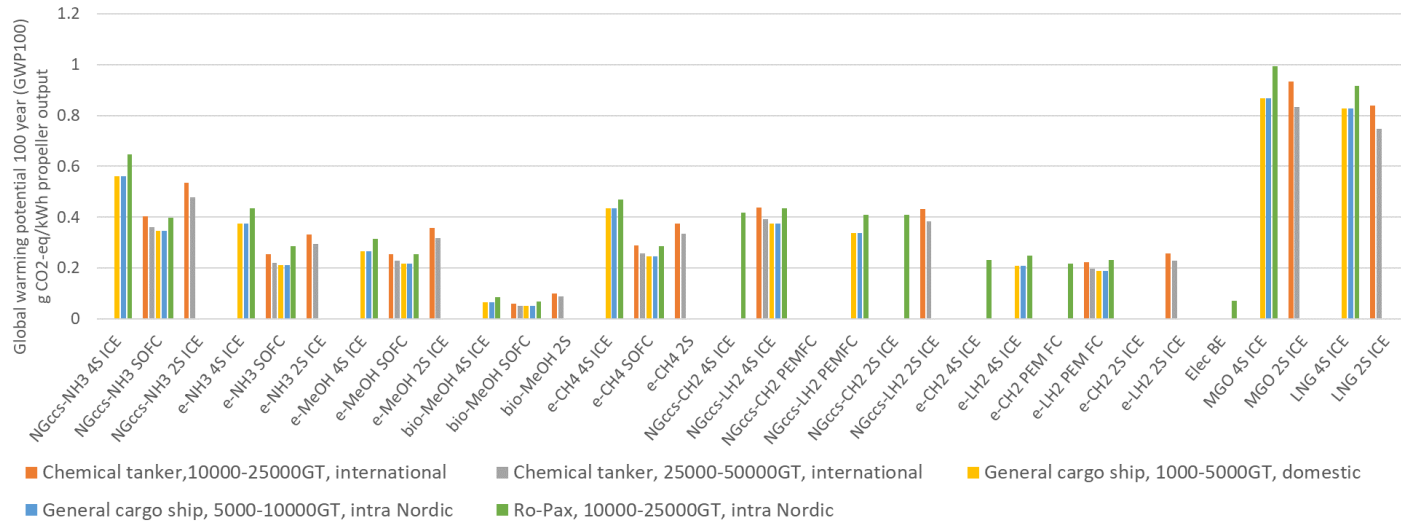
Mina reflektioner kring framtidens drivmedel

- Tre huvudtyper av energibärare har potential att radikalt minska CO₂-utsläppen från transportsektorn:
  - Förnybara bränslen som innehåller kolatomer (biodrivmedel/elektrobränslen), el samt vätgas/ammoniak.
- Drivmedel som har en fördel är de som
  - kan blandas i konventionella bränslen (alkoholer, biodiesel, elektrobränslen)
  - bidrar till mindre bullriga städer och renare luft (el och vätgas)
  - satsas på inom EU
- Det är högst sannolikt att det kommer att utvecklas flera parallella energilösningar
  - El har fördelar för vägtransport
  - Det finns många utmaningar med el till långväga transporter (speciellt flyg och sjöfart). Elektrobränslen kan komplettera biodrivmedel för dessa transportslag.
- Minns att CO₂ kan minskas med mer energisnåla fordon/fartyg (oavsett drivmedel).

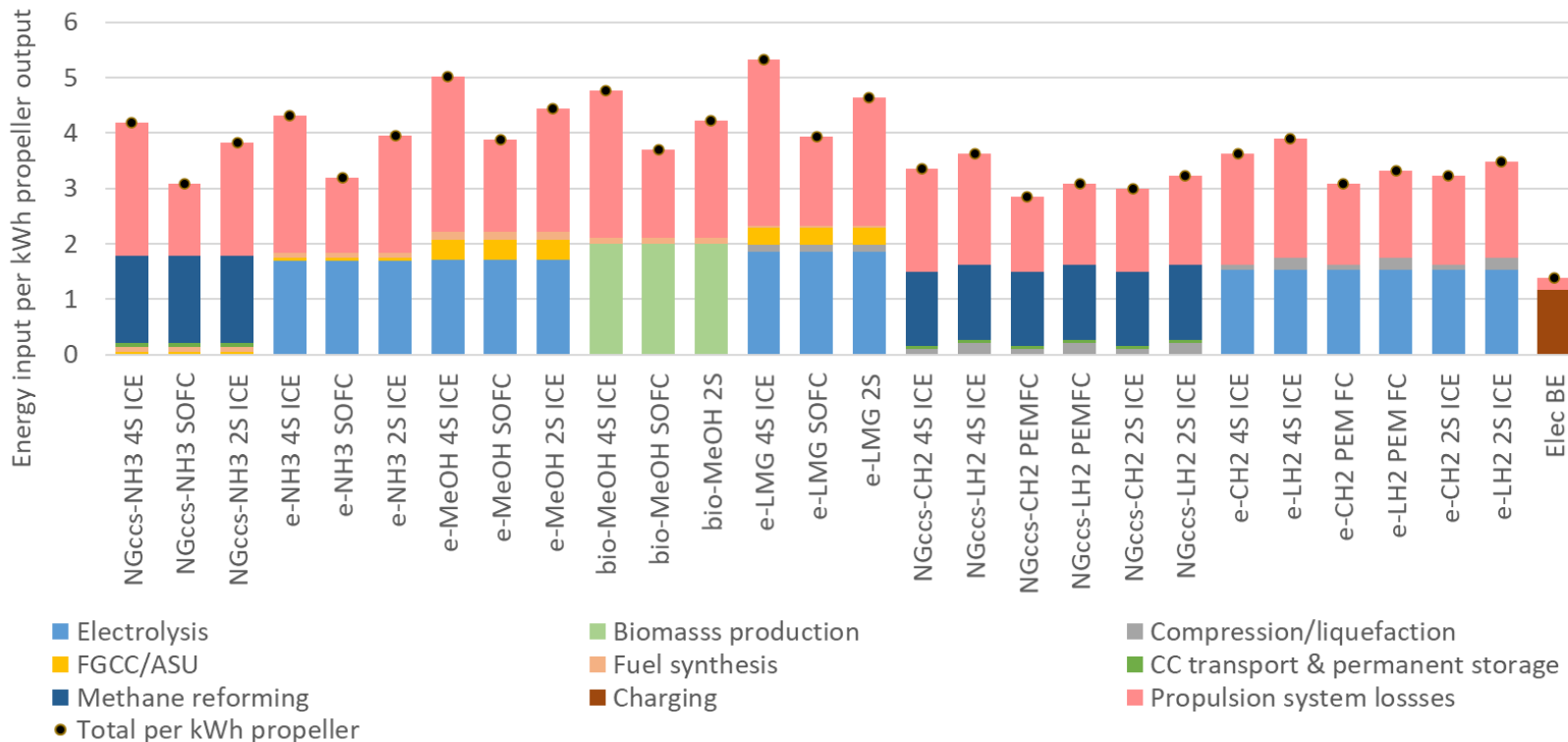
CHALMERS

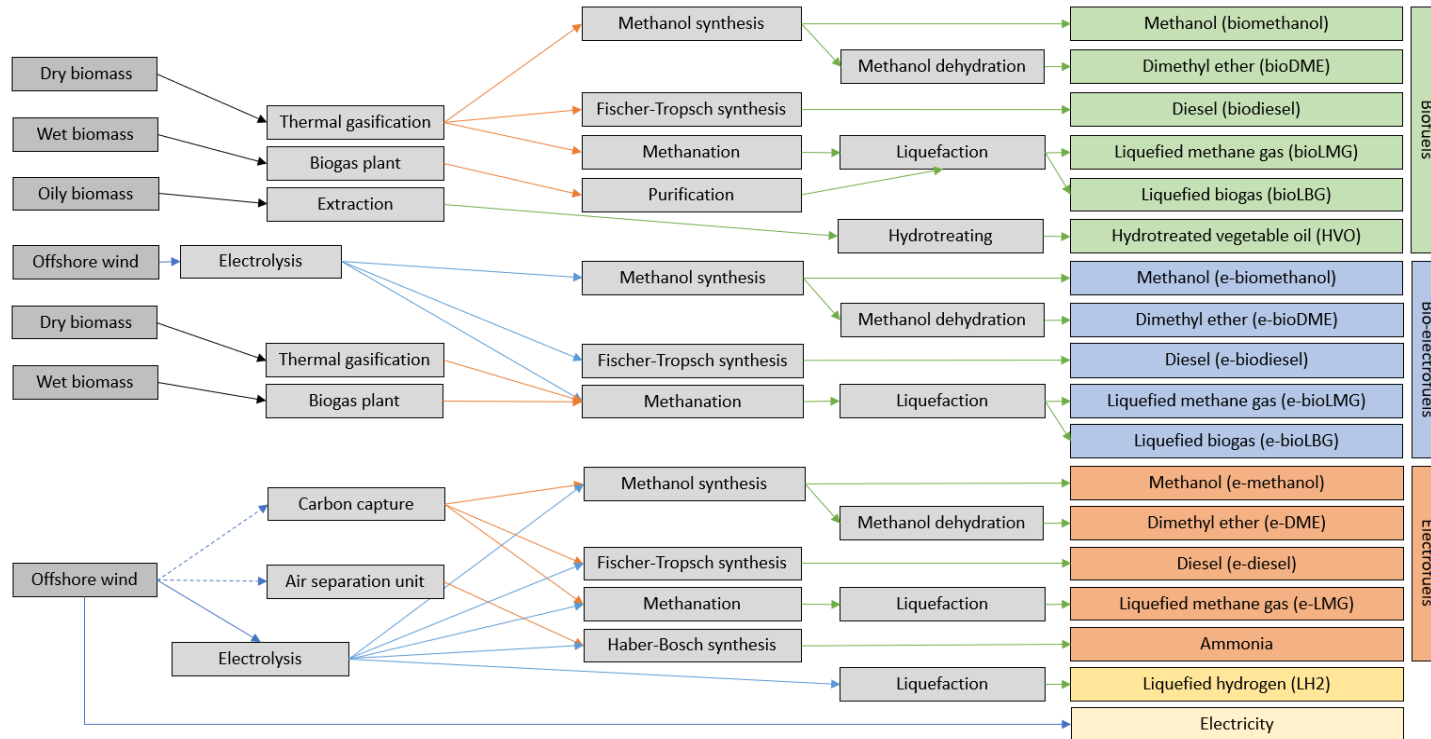
Well-to-wake energy use for the production of different fuels

CHALMERS

Bränslealternativ för en färja

Biofuels: no capture of excess CO₂.

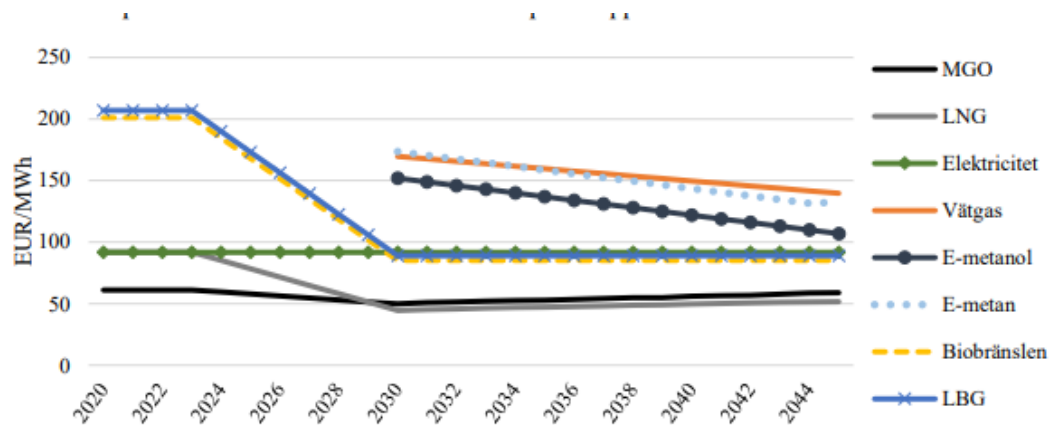
Bio-electrofuels: H₂ added to excess CO₂, no cost for carbon capture.

Electrofuels: Fuels formed from H₂ and CO₂ (or N₂). Carbon capture has a cost.

Fördelar för vätgas

- Flexibelt
  - Det går att framställa klimatvänlig vätgas på många olika sätt. Bland annat från fossila råvaror med CCS, från bioenergi, från solens värme och från elektrolys av vatten.
- Generellt ingen eller liten konkurrens med markanvändning, matproduktion, biodiversitet och känslig ecosystem.

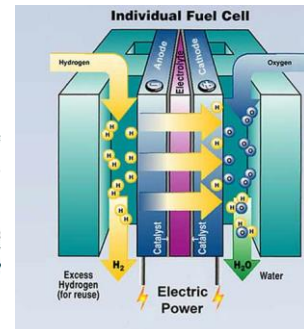
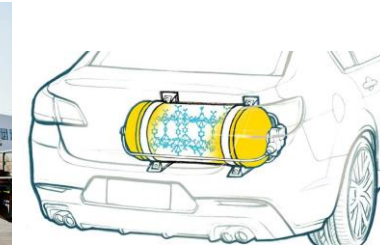
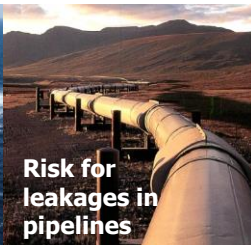

Figur 4. Antagen prisutveckling av resp. drivmedel (EUR/MWh). Källor: Brynolf et al. (2022), Korberg et al. (2021), Axelsson & Pettersson (2014), U.S. EIA (2022) och Gustavsson Binder (2022).

Utmaningar kopplade till storskalig användning av vätgas och bränsleceller

- I dagsläget finns ingen storskalig klimatvänlig vätgasproduktion. Investeringar behövs i tex stora parker av elektrolysörer.
- Jämfört med flytande bränslen så är distribution och lagring mer komplext och kostsamt för vätgas.

Förnyelsebar diesel

- HVO (hydrerad vegetabilisk olja)
  - Vanligast förekommande idag
  - Produktionsvägen viktig då den innehåller vätgas
- Syntetiskt dieselbränsle (ofta kallad FT-diesel)
  - består av syntetiskt mättade kolväten som kan blandas med vanlig diesel
  - Produceras ur syngas
- OME
  - Syntetiskt dieselbränsle som innehåller extra syre
  - Renare förbränning